

POSUDEK ŠKOLITELKY DIPLOMOVÉ PRÁCE

Autor práce: Michal Horák

Název práce: Malakofauna českého pohraničního opevnění a její využití při terénní exkurzi na II. stupni ZŠ

Školitelka práce: Dagmar Říhová

Cíle práce

Autor své cíle jednoznačně, srozumitelně a vhodně formuluje na konci kapitoly úvod. Všechny cíle a jejich dílčí součásti (jak rešeršní (1), malakozoologické (2) i výukové (3–6 včetně podcílů) byly elegantně, pečlivě a beze zbytku splněny.

Obsahové zpracování

Práce je rozdělena do několika vhodně provázaných oddílů. Čtenář je nejprve seznámen s pevnostmi z 2. světové války na našem území, a následně s metodikou a výsledky malakozoologického průzkumu vybrané části náchozské pevnostní linie. Poté dochází k syntéze faktů z těchto dvou kapitol do návrhu školní exkurse. Před samotným představením autorem navržené a opilotované exkurse je čtenář ještě obecně uveden do problematiky (pořádání) školních exkursí jako takových. Závěrečné kapitoly práce jsou věnovány vyhodnocení pilotáže návrhu exkurse a výsledkům postojového dotazníku.

Název práce, obsah obou abstraktů, obě sady klíčových slov a text práce spolu plně korelují. Jednotlivé kapitoly na sebe vhodně navazují a poznatky z nich slouží k rozvinutí v kapitolách dalších. Autor perfektně propojuje myšlenky i fakta z různých zdrojů. Metodologie je precizně popsána jak v malakologické, tak v didaktické části práce. Autor perfektně popisuje praktické náležitosti exkurse při plánování i při samotném provedení. Prezentovaný pracovní list je pečlivě rozebrán; v příloze je k nahlédnutí autorské i konkrétní účastnické řešení. Žákovské znalosti před a po exkurzi (pre- a post-test) jsou jednoduše a přesto perfektně porovnány pomocí párových koláčových grafů; autor svá zjištění vhodně komentuje. Výsledky a jejich interpretace plynule navazují na konkrétní získaná data. Přestože autor používá pouze základní popisné statistiky, dobře na nich dokumentuje změnu stavu vědomostí žáků před a po exkurzi.

Diskuse je vhodně rozdělena na dílčí „malé diskuse“, ve kterých se autor erudovaně vyjadřuje k jednotlivým praktickým výsledkům práce. Vhodně komentuje a diskutuje jak (malako)faunu druhoválečných pevností, tak průběh exkurse (chválím porovnání s jinými studentskými exkursemi!) i výsledky post-testu a postojového dotazníku. Kapitola závěr pak vhodně celou práci završuje a uzavírá.

Autor pečlivě dodržuje vědecký jazyk (včetně odborně správného jazyka v historických částech práce) i objektivitu textu jako takovou. Veškeré prezentované závěry (v rešeršní, výzkumné malakologické i v didaktické části) jsou podloženy relevantními výsledky. V práci je citováno celkem 100 různých literárních zdrojů. Zdroje jsou jak v textu, tak v seznamu literatury uváděny pečlivě, formálně správně a v plném rozsahu.

Formální náležitosti

Text je vhodně a přehledně strukturován a dobře srozumitelný, informačně obsažný, psaný příjemnou češtinou bez chyb a překlepů, gramaticky i syntakticky (a typograficky) správně. Práce je díky tomu velmi dobře čitelná. Práce splňuje veškeré formální náležitosti, kladené na závěrečné práce obhajované na PedF UK v Praze. Má kompletní standardní členění; délka textu přesahuje 189 tisíc znaků.

Antiplagiatická kontrola systémem Turnitin našla 15% shodu s elektronicky dostupnými zdroji. Číslo je arteficiální a vzniklo na základě strojového součtu množství nesignifikantních minuciálních podobností. Nalezené shody se týkají znění předepsaných částí práce, krátkých slovních spojení a vět typických pro češtinu. Podobnost zjištěná systémem Theses (14 %) je rovněž způsobena krátkými úseky podobného textu (především metodické záležitosti, dále se často jedná o samostatná jména autorů a celé citace jednotlivých zdrojů. Práce je plně autorská.

Autor v textu vhodně a přesně cituje i propojuje přejeté poznatky (včetně vhodně uváděných přímých citací), neobvykle obsáhlý seznam literatury (zmněna je stovka různých zdrojů) je jednotně a přehledně formátován. Práce je doplněna kvalitními autorskými fotografiemi, které dokumentují dlouhodobý a průběžný hluboký zájem autora o pevnosti z 2. světové války ale také graficky přehledně postup zpracování hrabankového vzorku (v téměř geniální zkratce na obrázcích č.19 a 20). K dispozici jsou také fotografie z průběhu pilotáže exkurse. Všechny obrázky jsou kvalitní a opatřené samostatným popiskem, na všechny je v textu odkazováno, a všechny jsou navíc shrnuty s precizním uvedením autorství v seznamu obrázků na str. 133–134. Velmi chválím dodržení soukromí žáků a rozmlžení jejich obličejů na všech fotografiích z pilotáže exkurse!

Jediným faktickým nedostatkem práce je občasné chybění kurzivy při uvádění druhových latinských jmen plžů na str. 35; práce je jinak do detailu propracovaná a perfektně upravená.

Doplňující komentář

Má spolupráce s Michalem Horákem na jeho diplomové práci se datuje od roku 2018, kdy jsme spolu poprvé vyrazili do terénu. Kvůli různým životním okolnostem se sepisování práce protáhlo a v následujících letech se původně odborná malakozoologická práce proměnila v práci, která měkkyší osádku pevností používá pouze jako prostředek k seznámení se zajímavým historicko-přírodním fenoménem, pevnostmi z 2. světové války.

Michal se v průběhu sběru, zpracování a analýzy malakozoologických dat představil jako v terénu velmi schopný a neúnavný výzkumník, schopný i zdoluhavého, detailního a přesto kvalitního zpracování hrabankových vzorků a determinace droboučkových schránek. Posléze se projevil nejen jako zdatný historik (viz kapitola 1 od str. 12 a dále), ale také jako pečlivý a především pečlivě plánující vyučující. Pečlivé a promyšlené klidné reakce ostatně potvrdil i při řešení krizové žákovské situace při realizaci exkurse.

Michalův nenásilný a zábavný přístup k výuce lze popsat nejlépe na příkladu jedné odpovědi z postojové části závěrečného dotazníku. Přestože se odpovídající žák celé dopoledne intenzivně a navíc v neobvyklém venkovním prostředí učil, poznával své okolí z neznámé stránky a objevoval nové formy bezobratlého života, bral probíhající aktivity jako vysoce zábavné a nevěšil si, že k výuce dochází. Proběhlou (z mého úhlu pohledu fakty z historie i přírodovědy nabitou) exkursi, při které si osvojil řadu zcela nových poznatků, tak hodnotil slovy „*Nemusel jsem se učit.*“ A to přesně vystihuje diplomovou práci Michala Horáka: je napsána tak poutavě a lehce, že si čtenář ani nevěšimne, že v ní dochází k propojení (lokálních) historických událostí s přírodovědnými fakty, a že se čtivou a zábavnou formou dozví obrovské množství nových poznatků. Vlastní získaná data (ať už malakologická nebo didaktická) jsou zpracována přehledně, s lehkostí a smyslem pro detail, a jsou vhodně prezentována i komentována. Představovaná exkurse je detailně a s rozmyslem naplánována s přihlédnutím k možnostem ŠVP, žáků i navštívené lokality. Tato schopnost plánovat a provádět postup především s ohledem na výsledek se prolíná celým textem a činí z něj mimořádně kvalitní diplomovou práci.

Ze všech výše uvedených důvodů diplomovou práci Michala Horáka plně a s nadšením doporučuji k obhajobě.

Navrhované hodnocení

Plně a s nadšením doporučuji obhájení předložené práce.

Na Dolní Moravě dne 16. srpna 2024

Dagmar Říhová